

Helsingin seudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL-sopimuksen) 2020-2031 hyväksyminen

VD/5212/00.04.00/2020

HP/MSI/THE/MHO/HY-L

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksesta 2020–2031 (MAL-sopimus) saavutettiin neuvottelutulos 2.6.2020, jota täsmennettiin vielä teknisillä tarkistuksilla 10.6.2020. Sopimus koostuu neuvottelutuloksesta ja allekirjoituspöytäkirjasta sekä kahdesta liitteestä: asuntotuotantotavoitteet ja maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet (MAL2019 suunnitelmasta).

Sopimus linjaa Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteisen tahtotilan seudun kehittämisestä. Sopimuksella vahvistetaan kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnitteluyhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolien sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksella varaudutaan pitkäjänteiseen kehitykseen ja toimenpiteiden voimistamiseen tarvittaessa. Sopijaosapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista.

Sopimukseen on määritelty kahden teeman alle tavoitetila 2030+, kehityspolut tavoitetilan saavuttamiseksi ja sovitut toimenpiteet. Nämä teemat ovat ”kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä” ja ”asuminen ja elinympäristön laatu”. Lisäksi sopimukseen on kirjattu mukaan muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät valtion toimenpiteet, joita ovat maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen loppuun vieminen sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman vuosille 2021–2032 valmistelu valtioneuvoston hyväksyttäväksi kevään 2021 aikana.

Sopimuksessa kuvattu tavoitetila 2030+ ja kehityspolut sen saavuttamiseksi noudattavat MAL2019-suunnitelman sisältöä. Toimenpiteistäkin merkittävä osa pohjautuu suunnitelmaan. Tässä niistä muutamia tiivistetysti Vantaan näkökulmaa painottaen:

- Kunnat sijoittavat uudesta asuntokaavoituksesta (kerrosneliömetreinä) vähintään 90 % MAL 2019 -suunnitelmassa esitetyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille (liite 1).
- Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) yhteensä 6 miljoonaa kerrosneliometriä. Kuntakohtaiset määrälliset tavoitteet ovat liitteessä 2. Vantaan osuus seudullisesta tavoitteesta on asemakaavoittaa asumiseen 960 200 kem² vuosina 2020–2023
- Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020–2023 16 500 uutta asuntoa vuodessa, mistä Vantaan tavoitteeksi on asetettu 2640 asuntoa vuodessa.
- Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on pääkaupunkiseudulla yhteensä 30 prosenttia pääkaupunkiseudun asuntotuotannon kokonaistavoitteesta.
- Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa MAL 2019 -suunnitelman mukaisilla maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille. Painopiste avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisessa.
- Seudullisen raideliikenteen kehittämisinvestoinneilla parannetaan riittävän asuntotuotannon, kestävän yhdyskuntakehityksen ja kestävän liikkumisen edellytyksiä.
 - Kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa.
 - Valtio käynnistää Pääradan parantamishankkeen Pasila-Riihimäki 2. vaiheen toteutuksen ratasuunnitelman mukaisesti.

- Vöylävirasto laatii selvityksen Santaradan siirtämisestä valtion rataverkolla ja sen nykyisistä aluevarauksista luopumisesta. Kunnat tarjoavat Santaradalle vaihtoehtoisen, pääkaupunkiseudun junaliikenteen tehokasta kunnossapidon toteuttamista vastaavan paikan. Santaradan siirrolla mahdollistetaan pikaraitiotien rakentaminen ja maankäytön kehittäminen sen nykyisellä alueella.
- Kunnat jatkavat MAL 2019 -suunnitelmassa esitetyn seudullisen pikaraitiotien verkoston suunnittelua.
 - Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-Lentoasema (ns. Vantaan ratikka): Vantaa jatkaa hankkeen suunnittelua päätöstensä mukaisesti ja valtio osallistuu hankkeen suunnittelukustannuksiin 30 prosentin osuudella ja enintään 6,1 miljoonalla eurolla. Rakentamisen arvioidaan alkavan vuonna 2024. Hankkeen kustannusarvio keväällä 2020 on 393 miljoonaa euroa. Valtio tekee päätöksen osallistumisesta Vantaan pikaraitiotien rakentamiseen Vantaan kaupungin tehtyä päätöksen hankkeen toteutuksesta seuraavan MAL-sopimuksen yhteydessä.
- Kunnat ja HSL yhdessä valtion viranomaisten kanssa päivittävät yhteistyössä MAL-suunnitelman sopimuskautta 2024–2035 varten.

Allekirjoituspöytäkirjaan on määritelty useita sopimusta selventäviä kirjauksia. Sopimuksen toteutumista seurataan asuntotonttien asemakaavoituksen kerrosalamäärien osalta sitovana.

Asuntotuotantotavoitteen toteutumiseen vaikuttavat kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät kuten talouden suhdannevaihtelu ja asuntomarkkinatilanne. Sopimuksen toteutumista seurataan tältä osin tavoitteellisesti. Pidemmän aikavälin tavoitteiden ja niihin johtavien kehityspolkujen osalta sopimus on 12-vuotinen (Marinin hallitusohjelman mukaisesti). Sopimuskauti konkreettisten toimenpiteiden ja niihin liittyvien tavoitteiden osalta on 31.12.2023 saakka. Uusi MAL-sopimus neuvotellaan vuoden 2023 loppuun mennessä, ja siinä tarkistetaan pidemmän aikavälin tavoitteet ja kehityspolut sekä sovitaan konkreettisista toimista sopimuskaudelle 2024–2027.

Allekirjoituspöytäkirjassa todetaan, että Kehärataan kuuluvan Ruskeasannan aseman toteutusvastuut on sovittu Liikenneviraston (nyk. Vöyläviraston) ja Vantaan kaupungin osalta näiden osapuolien solmimassa aiesopimuksessa 20.3.2012.

MAL-sopimuksen rinnalla laadittiin elvytyshankkeita sisältävä IV lisätalousarvio, jossa on mukana Vantaalta Kehä III parantaminen Vihdintiestä länteen.

HSL:n hallitus 16.6.2020 on hyväksynyt MAL-sopimuksen liikenteen osalta. Virallisesti Vantaan kaupungin hyväksyntä koskee sopimuksen maankäytön ja asumisen osuuksia.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.8.2020 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

- a) hyväksytään Helsingin seudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus vuosille 2020–2031, ja
- b) valtuutetaan kaupunginjohtaja ja tämän estyneenä ollessa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja allekirjoittamaan sopimus.

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä selosti asiaa kokouksessa.

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavasti siten, että esittelytekstin viimeiseksi käsittelykappaleeksi lisättiin: "HSL:n hallitus 16.6.2020 on hyväksynyt MAL-sopimuksen liikenteen osalta. Virallisesti Vantaan kaupungin hyväksyntä koskee sopimuksen maankäytön ja asumisen osuuksia."

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Sveta Silvennoinen-Hiisku jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon varajäsen Jouni Spets yhtyi:

"MAL-sopimuksen edellyttämä asuntotuotanto kohdistetaan eri kaupunginosiin siten, että se ei syventäisi eriytymiskehitystä eikä yksipuolistaisi yhdyskuntarakennetta korvaamalla työpaikkakortteileita asumisella."

Helsingin seudun yhteiskokous (HSYK) hyväksyi 13.8.2020 omalta osaltaan MAL-sopimuksen ja suositti sopimuksen hyväksymistä jäsenkunnilleen.

Kaupunginhallitus 24.8.2020 § 13

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) hyväksytään Helsingin seudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus vuosille 2020–2031, ja
- b) valtuutetaan kaupunginjohtaja ja tämän estyneenä ollessa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja allekirjoittamaan sopimus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Helsingin seudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) 2020–2031
- MAL-sopimuksen 2020–2031 allekirjoituspöytäkirja
- sopimuksen liite 1. ensisijaiset vyöhykkeet
- sopimuksen liite 2. asuntotuotantotavoitteet

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 336 0159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi